

Il comité PRO «Cumpromiss grischun» cun Kasper Schuler, Géraldine Danuser, Roman Hug (davant san.), Bruno Loi, Maurizio Michael e Beatrice Baselgia (davos) han lantschà ier la campagna da votaziun davart il nov model electoral dal Grischun.

FOTO PHILIPP BAER

Cumpromiss grischun sco soluziun

Il comité PRO ha lantschà la campagna da votaziun per il nov model d'elecziun

MARTIN CABALZAR/FMR

■ **Ils 13 da zercladur ha il pievel grischun da votar davart in nov sistem electoral per il Cussegl grond. Exponents da 6 partidas han preschentà mardi lur arguments per quest «Cumpromiss grischun».** Il Grischun dovrà in nov sistem electoral per eleger ses parlament chantunal damai ch'il sistem actual da maiorz cuntrafa – almain parzialmain – a la constituziun. Per il comité PRO è il proporz dubel la meglra soluziun per eliminar questa malgistadad. Il «Cumpromiss grischun» saja istoric damai ch'el mantegna tut ils circuls electorals existents e garanteschia vinavant ina represchentanza da las valladas pitschnas e periferas. «En il medem mument procura el che mintga vusch en il chantun quinta tuttina bler e ch'i dat ina vaira elecziun en tut ils circuls electorals», scriva il comité.

Cumpromiss empè da caos

Part dal comité GEA al nov sistem electoral fan 6 partidas: socialdemocrats (PS), liberaldemocrats (PLD), burgais

democrats (PBD), populars (PPS) verd-liberals (VL) e verds (V). Sulet ils cristiandemocrats (PCD) mancan. En il Cussegl grond è la fracziun da la PCD stada da l'avis da dar al suveran la schelta d'eleger tranter dus systems, questa proposta ha dentant fatg naufragi. Ella ha tranter auter er rendì attent ch'il pievel haja gia refusà otg giadas il proporz. Il comité PRO spera ch'il nov sistem dal proporz dubel – che saja la finala sa resultà suentar lungas debattas sco sistem da cumpromiss – possa finalmain far fin al lung conflict tranter adherents ed adversaris dal proporz, procurond per stabilitad dal sistem electoral en il Grischun. «Tar quest nov sistem che represchenta la populaziun grischuna en tut sia varietad politica, diversità geografica e culturala na datti nagina alternativa», punctuescha il comité. Sch'il cumpromiss vegniss refusà, alura stuessan regenza e parlament elavurar en tutta prescha ina auter sistem che saja main bun. En quest cas smantschian proceduras precipitadas e soluziuns transitoricas instablas che na sajan betg da responsar, di comité resumond.

Elavurà in vast consens

Il vicepresidente da la PLD e parsura da la cumissiun predeliberanta *Maurizio Michael* (Bregaglia), ha accentuà che la cumissiun dal Cussegl grond ha dà gronda fadia da chattar in sistem gist che chatta er ina vasta acceptanza tar la populaziun. Tenor el garanteschia il nov sistem «ina represchentanza territoriala adequata da tut las valladas, prenda resguard da la tradiziun istorica e dat er vusch a las minoritads linguisticas, culturalas e politicas da noss chantun». En la medema crenna dat er deputà *Bruno Loi* (PBD), il represchentan d'Avras, il pli pitschen circol dal Grischun: «Las valladas periferas duain er avair en l'avvenir ina vusch en il Cussegl grond.» Cun resguardar las regiuns sco circuls electorals na fiss quai dentant betg pli garanti.

Era sche la PS avess preferì d'introdur in proporz pur, da renunziar als circuls sco unitads electorals ed ad ina clausula da maiorz. Per chattar in cumpromiss raschunavel saja la PS er stada pronta da retrair sia iniziativa per reducir il dumber da parlamentar, ha declarà

deputada *Beatrice Baselgia* (Plaun). «Il nov model garanteschia elecziuns gistas e fairas, damai che scadina vusch quinta tuttina bler en l'entir chantun.» Per il deputà dals Tschintg Vitgs *Roman Hug* (PPS) fructifitgescha il proporz la concurrenza politica ed è d'avantatg per la cultura politica da noss chantun. «La clausula da maiorz per circuls pitschens garanteschia vinavant che betg mo partidas, mabain chaus vegnan elegids en il Cussegl grond.»

Sustegnì vegn il nov model electoral er dals verds e verd-liberals. La presidenta dals verd-liberals *Géraldine Danuser* (Cuira) è persuadida che la varietad è garantida vinavant cun il nov sistem. «Ina schanza ves jau er per las dunnas (20 da 120) e per la giuventetgna (vegliadetgna media 53.6 onns) che èn actualmain anc fitg sutrepreschentas en il Cussegl grond.» Per *Kasper Schuler* (Malans) da la Verda munta proporz gistadad. «La cumposiziun actuala dal Cussegl grond na resplescha betg l'opiniun dal pievel.» Quai haja tranter auter la votaziun davart l'olimpiada documentà clermain.